

KĀSĪT'S TUP NAMIŅĀ

Deja 8 pāriem
Jāna Ērgla horeogrāfija un apraksts
Ilgas Reiznieces mūzika

“Kāsīt's tup namiņa” ir ornamentāla deja senioru deju kolektīviem.

Kāsīs – žuburots zars, vēlāk dzelzs āķis, uz kura karājās katls.

“...virs pavarda ierīkots tradicionālais nama kāsīs, (Fig. 11 un lapa VIII 80) veco latviešu cienīts daikts, kam līgavai bija jāziedo siltu cimdu pāris, jaunajā saimniecībā ieejot.” (Latvju raksti, 3. sējums, R.: Valstspapīru spiestuves izdevums (1924.–1931.)).

Dejas horeogrāfiskā leksika sacerēta atbilstoši tautas mūzikas apdarei. Tajā izmantoti latviešu dejas pamatsolji – gājiena solis un tecīņus solis, kas tiek izpildīti iesēdienā uz pilnas pēdas.

Deja pirmo reizi iestudēta Limbažu senioru deju kolektīvā “Saiva” 2002. gada aprīlī. Tā bija iekļauta XXIII Vispārējo latviešu Dziesmu svētku deju lieluzveduma “Mana pasaule” daļā *Uguns*. Ir iekļauta arī XXIV Vispārējo latviešu Dziesmu svētku un XIV Deju svētku deju lieluzveduma daļā “Vakars”.

Dejai desmit gājieni, muzikālais taktsmērs 4/4. Dejai nepieciešami kāsīši, kas pagatavoti no koka (garums aptuveni 1 metrs).

Dejotāji nostājušies 3. kulisē, ka parādīts 1. zīm. Vīri virs galvas tur galos savienotus divus kāsīšus tā, lai veidojas *jumtiņš*. 1., 2., 3., 4. sieva kreisās rokas plaukstu uzliek partnerim uz pleca. 5., 6., 7., 8. sieva – labās rokas plaukstu. Rokas brīvi gar sāniem, elkoņos nedaudz ieliektas.

Pirmais gājiens

(I/ 8 t.)

1. – 4.t. Dejotāji ar 16 gājiena soļiem dejo, kā parādīts 1. zīm. un nonāk 2. zīm. norādītajās vietās.
5. – 6.t. Dejotāji ar 8 gājiena soļiem dejo, kā parādīts 2. zīm. un nonāk 3. zīm. norādītajās vietās.
7. – 8.t. Sievas ar 8 gājiena soļiem dejo, kā parādīts 3. zīm.
Vīri liek uz grīdas savienotu savu un sievas kāsīti, kā arī savstarpēji savieno kāsīšus – 1. ar 2.; 3. ar 4.; 5.. ar 6. un 7. ar 8.
8. t. beigās dejotāji nostājas, kā parādīts 4.. zīm.

Otrais gājiens

(II/8 t.)

1. – 4.t. Dejotāji izpilda 1. kustību.
5. – 6.t. Partneri slēgtajā satvērienā ar sānis sadotām rokām izpilda trīs gājiena soļus (labā, kreisā labā), kreiso pieliekot VI pozīcijā.
7. – 8.t. Partneri, atkarņojot 5.–6. t. darbības, dejo atmuguriski (sākot ar otru kāju), kā parādīts 5. zīm.

Trešais gājiens

(I/8 t.)

1. – 8.t. Dejotāji, sākot ar labo kāju, dejo 16 gājiena soļus DCV, vienlaicīgi samazinot apli un nonāk, kā parādīts 7. zīm.
Partneri, sadevušies vajējā satvērienā, rokas saliektas elkoņos, šūpo tās katrā solī uz augšu, uz leju.

Ceturtais gājiens

(II/8 t.)

1. – 4.t. Dejotāji izpilda 1. kustību.
5.t. Sievas, sākot ar labo kāju, iet 4 gājiena soļus, kā parādīts 8. zīm.
Vīri, sākot ar labo kāju, iet 4 gājiena soļus pie saviem kāsišiem, kā parādīts 8. zīm.
6.t. Sievas izpilda 1. kustības l. t. darbības.
Vīri ar kreisajām rokām satver 4 kāsišu virkni aiz galiem un ceļ (1. ar 2.; 3. ar 4.; 5. ar 6. un 7. ar 8.), kā parādīts 10. zīm.
7. – 8.t. Sievas ar 8 gājiena soļiem dejo, kā parādīts 9. zīm., un nonāk 10. zīm. norādītajās vietās. Vīri ar 8 gājiena soļiem iet, kā parādīts 9. zīm., un nonāk 10. zīm. norādītajās vietās.

Piektais gājiens

(III/32 t.)

1. – 4.t. Sievas, sākot ar labo kāju, iesēdienā uz pilnas pēdas dejo 18 tecīņu soļus, kā parādīts 10. zīm. Rokas, elkoņos saliektas, uz katru soli brīvi vēzē gar sāniem. Vīri virs galvām izstieptās rokās tur kāsišus.
5. – 8.t. Sievas dejo 18 tecīņu soļus, kā parādīts 11. zīm. Labās rokas sadotas, saliektas elkoņos. Brīvās rokas, saliektas elkoņos, brīvi vēzē gar sāniem.
Vīri, iesēdienā uz pilnas pēdas, dejo 18 tecīņu soļus, kā parādīts 11. zīm. Kāsiši nolaisti.
9. – 12.t. Dejotāji atkārtoti 1.–4. t. darbības, kā parādīts 12. zīm.
13. – 16.t. Dejotāji atkārtoti 5.–8. t. darbības, kā parādīts 13. zīm.
17. – 20.t. Dejotāji atkārtoti 1.–4. t. darbības, kā parādīts 14. zīm.
21. – 24.t. Dejotāji atkārtoti 5.–8. t. darbības, kā parādīts 15. zīm.
25. – 28.t. Dejotāji atkārtoti 1.–4. t. darbības, kā parādīts 16. zīm.
29. – 32.t. Sievas ar 8 gājiena soļiem iet pie saviem kāsišiem, kā parādīts 17. zīm.
Vīri atvieno kāsišus.

Sestais gājiens

(I/16 t.)

Dejotāji, nostājušies dārziņā, tur savu kāsiiti vertikāli labajā rokā. Ar otru roku satver blakus stāvošā kāsiiti. Sievas vīriem stāv pie labās rokas. Rokas šūpo katrā solī uz augšu, uz leju.

1. – 8.t. Dejotāji ar 16 gājiena soļiem virzās DCV, kā parādīts 18. zīm.

9. – 12.t. Vīri atlaiž svešās sievas kasīti un satver savas partneres kasīti, vienlaicīgi ar 8 gājiena soļiem veicot divus apļus DCV, kā parādīts 19. zīm. Turpina šūpot rokas.
13. – 16.t. Partneri, nemainot satvērienu, ar 8 gājiena soļiem dejo divus apļus pret DCV, kā parādīts 19. zīm.
16. t. beigās partneri sadodas vaļējā satvērienā. Sadotās rokas saliektas elkoņos.
- Brīvajās, iztaisnotajās rokās tur saāķētus kāsišus, kas pacelti priekšā plecu augstumā.

Septītais gājiens

(II/8 t.)

1. – 2.t. Dejojāji, sākot ar labo kāju, izpilda trīs gājiena soļus (labā, kreisā, labā), kreiso pieliekot VI pozīcijā, kā parādīts 20. zīm.
3. – 4.t. Sākot ar kreiso kāju, dejojāji dejo atmuguriski trīs gājiena soļus (kreisā, labā, kreisā, labo pieliek VI pozīcijā), vienlaicīgi kāsišus paceļ virs galvas, kā parādīts 20. zīm.
5. – 8.t. Dejojāji atkārtoti VII gājiena 1.–4.t. darbības.

Astotais gājiens

(II/8 t.)

1. – 8.t. Dejojāji ar 16 gājiena soļiem dejo, kā parādīts 21. zīm. Roku satvēriens iepriekšējais, kāsišs pacelts virs galvas.

Devītais gājiens

(II/8.t.)

1. – 8.t. Partneri uz pirmo takti atlaiž sadotās rokas, liek nelielu soli viens no otra nost un nostājas, kā parādīts 22. zīm. Kāsiši pacelti virs galvām. Gatves pēdējais paris paliek iepriekšējā satvērienā un turpina dejojot ar gājiena soļiem cauri izveidotajai gatvei. Uz katru nākošo takti pārim seko pārējie dejojāji un nonāk, kā parādīts 23. zīm. Dejojot pa apli, kāsišs pacelts virs galvas.

Desmitais gājiens

(III/8 t.)

1. – 8.t. Dejojāji, nemainot satvērienu, ar gājiena soļiem, griežoties pa kreisi, vienlaicīgi samazina apli un nonāk, kā parādīts 24. zīm. Izskanot mūzikai, pirmā un otrā rinda pietupsies tā, lai būtu redzami visi dejojāji un kāsiši zīmētu pakāpiena rakstu.

Kustību apraksts

1. kustība

Kustību izpilda 4 t.

Sākuma stāvoklis – partneri stāv ar seju viens pret otru, kājas VI pozīcijā, rokas gar sāniem.

1.t. “Viens” – solis ar labo kāju pa labi, vienlaicīgi paceļot rokas sānos virs galvas.

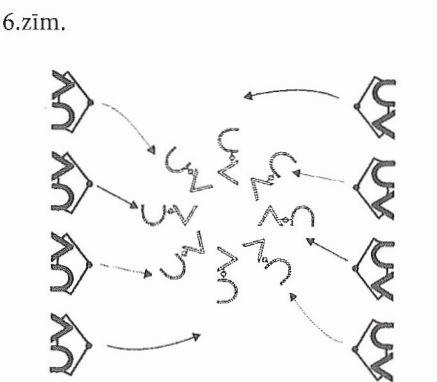
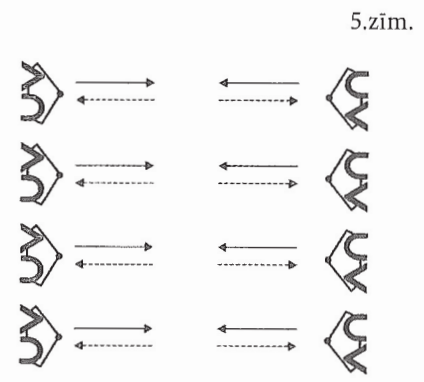
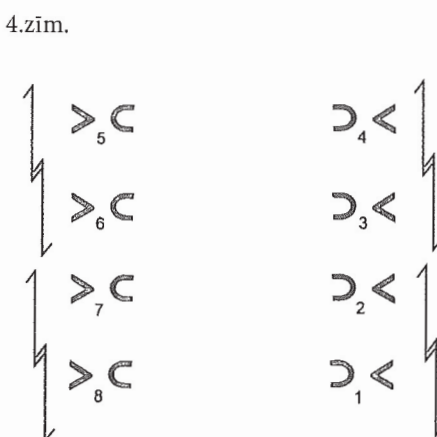
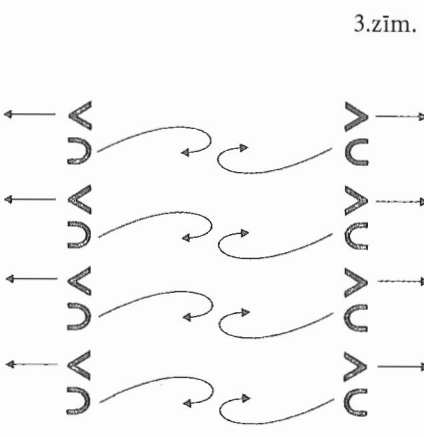
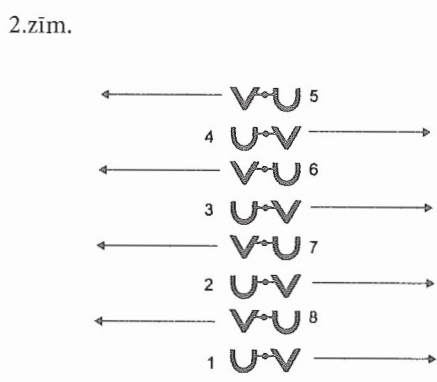
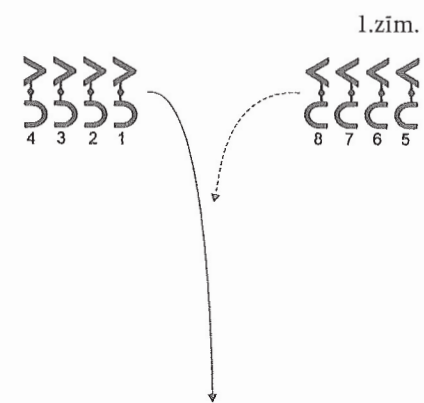
“Divi” – liek kreiso kāju krustā priekšā labajai kājai, vienlaicīgi sasit plaukstu, strauji rokas vērējot uz leju

“Trīs, četri” – atkārtots takts “viens”, “divi” darbību, sākot ar otru kāju.

2.t. Sākot ar labo kāju, dejo četrus gājiena soļus, partneriem samainoties gar labajiem pleciem vietām. Rokas, saliektas elkoņos, brīvi vērē gar sāniem.

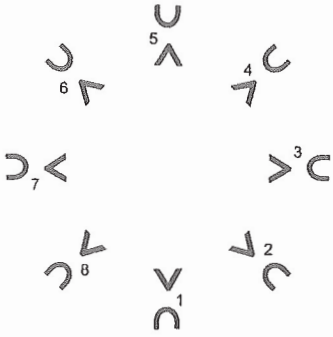
3. – 4.t. Atkārtots 1.–2.t. darbības.

KĀSĪT'S TUP NAMIŅĀ

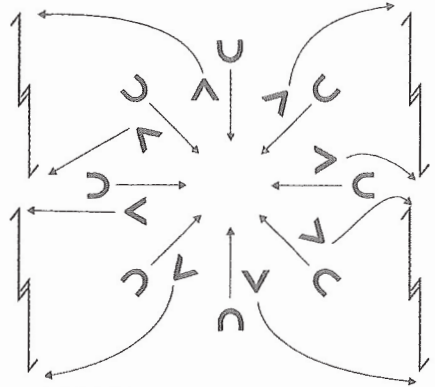

KĀSĪT'S TUP NAMIŅĀ

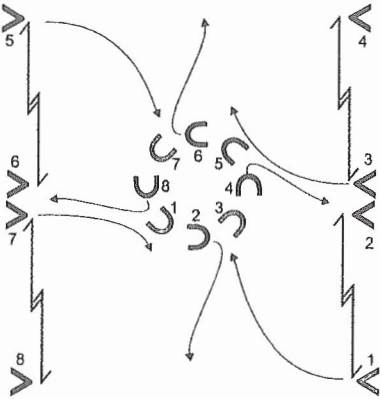
7.zīm.

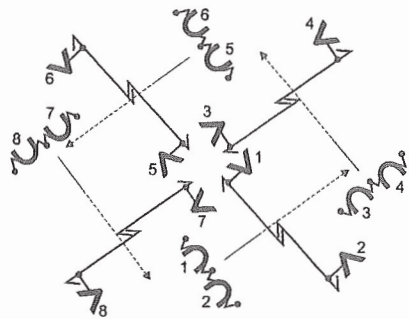
8.zīm.

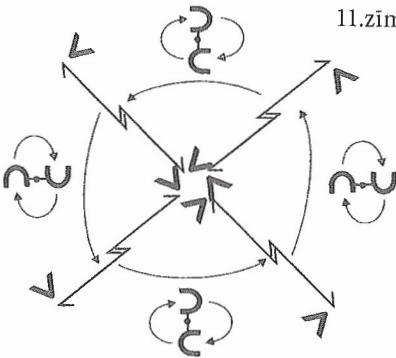
9.zīm.

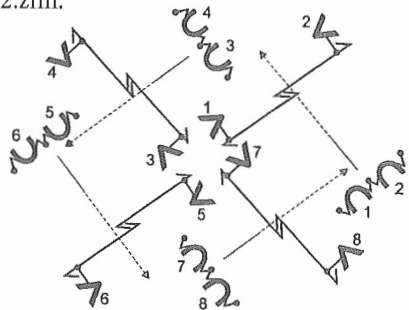
10.zīm.

11.zīm.

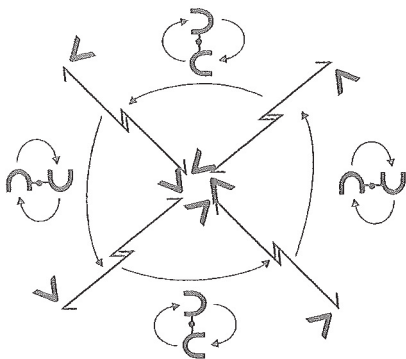

12.zīm.

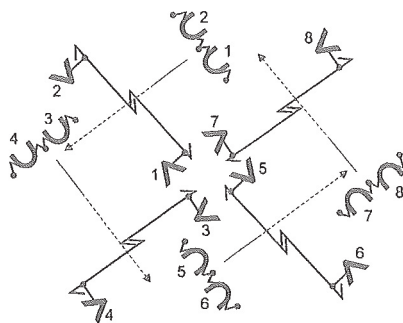

KĀSĪT'S TUP NAMIŅĀ

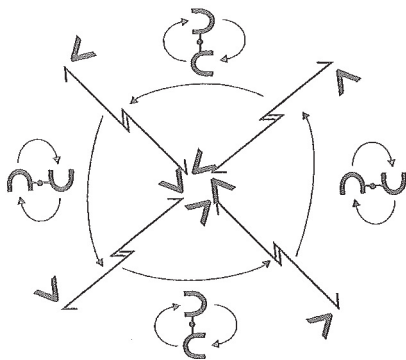
13.zīm.

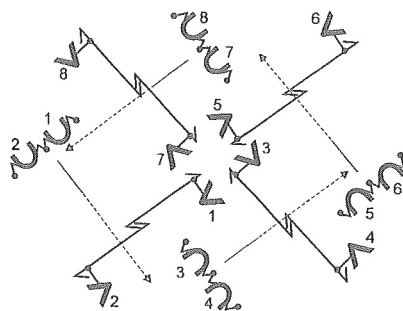
14.zīm.

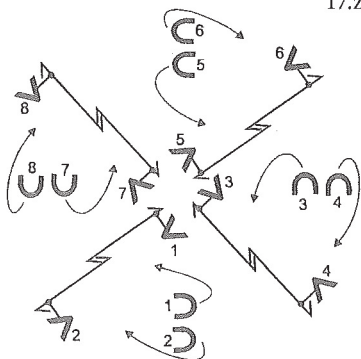
15.zīm.

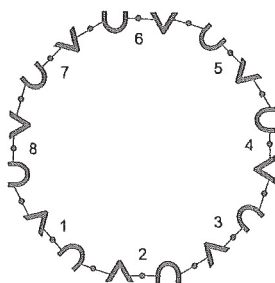
16.zīm.

17.zīm.

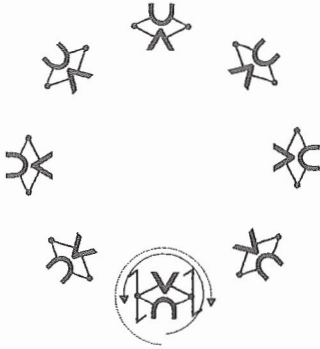

18.zīm.

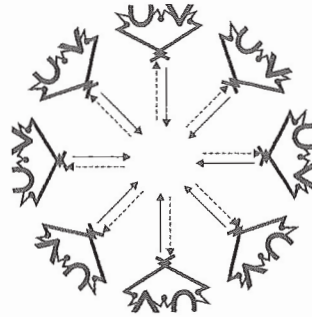

KĀSĪT'S TUP NAMIŅĀ

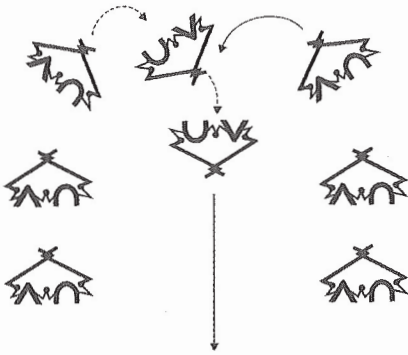
19.zīm.

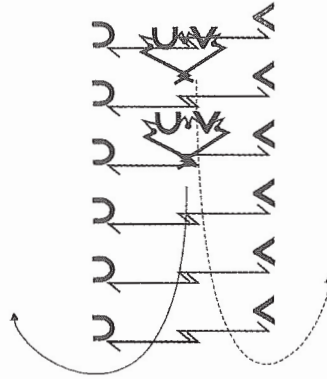
20.zīm.

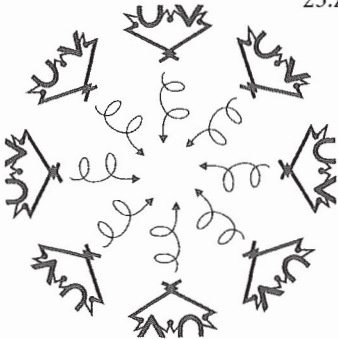
21.zīm.

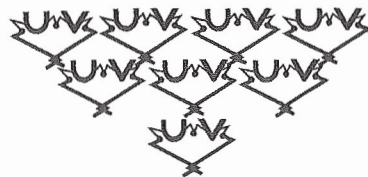
22.zīm.

23.zīm.

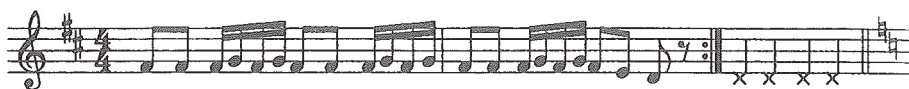
24.zīm.

KĀSĪT'S TUP NAMIŅĀ

Ilgas Reiznieces mūzika

ievads

1., 3., 6.

2., 4., 7.

5.

atk. 4 x

8.

